R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Decizia nr.3167 Dosar nr.9236/1/2010

Şedinţa publică de la 31 mai 2011

Preşedinte: Luiza Maria Păun - Judecător
Doina Duican - Judecător
Rodica Voicu - Judecător
Felicia Cheşculescu - Magistrat asistent

La data de 17 mai 2011 s-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, împotriva sentinţei civile nr. 3683 din 1 octombrie 2010 a Curţii de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Dezbaterile au avut loc la data de 17 mai 201 Îşi au fost consemnate în încheierea de la aceeaşi dată, pronunţarea deciziei fiind amânată pentru astăzi, 31 mai 2011.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Mihail Ştefan, constatarea calităţii acestuia de colaborator al Securităţii.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că prin cererea nr.320/07/25.012007, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989, se solicita verificarea, în temeiul fostei legi 187/1999 modificată şi completată, în ceea ce îl priveşte pe pârât, în prezent deţinător al titlului de luptător pentru Victoria Revoluţiei din Decembrie 1989.

A mai arătat reclamantul că aşa cum rezultă şi din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/DI/1/2324 din 15.09.2008, pârâtul a fost recrutat la data de 12.12.1961 /.../ pe bază de materiale compromiţătoare, care au constat în activitatea politică trecută a agentului, fost membru F.D.C. cu activitate şi după 1944, plus situaţia rudelor sale, dintre care la data recrutării, se găseau în detenţie pentru activitate contrarevoluţionară, un frate şi 2 unchi de-ai săi. La toate acestea sau mai adăugat şi comportarea incorectă a candidatului din ultimul timp, afacerile lui de contrabandă, abuz în serviciu şi unele manifestări duşmănoase. La aceeaşi dată, semnează angajament olograf prin care preia şi numele conspirativ „ANDREI IONESCU".

La 12.06.2009, pârâtul a formulat întâmpinare, invocând excepţia de tardivitate şi excepţia nulităţii notei de constatare nr.S/DI/I/2324/15.09.2008.

A mai arătat că la data de 04.05.2009, a primit adresa RCG1719/09/24.04.2009, adresă prin care a fost informat ca pe rolul Curţii de Apel Bucureşti a fost înregistrata prezenta acţiune in constatare, ca urmare a întocmirii si aprobării notei de constatare.

În legătură cu excepţia tardivităţii, pârâtul a arătat că în conformitate cu dispoziţiile art. 37 alin 3 din Regulamentul de organizare, acţiunea in constatare se introduce in termen de 30 de zile lucrătoare de la data adoptării notei de constatare, or acţiunea este înregistrată la instanţă în data de 30.03.2009, la peste 2 ani si doua luni de la sesizare şi la peste şase luni de la emiterea notei de constatare.

În ceea ce priveşte excepţia nulităţii notei de constatare nr.S/DI/I/2324/15.09.2008, pârâtul a arătat că Nota de constatare este nulă datorită nerespectării termenelor procedurale şi a nerespectării procedurii de adoptare.

Pe fondul cauzei, pârâtul solicită respingerea cererii ca neîntemeiată

Prin sentinţa civilă nr. 3297/14.10.2009, Curtea de Apel Bucureşti a admis excepţia tardivităţii şi a respins cererea ca tardivă.

Prin decizia nr. 2057./22.04.2009, înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a casat sentinţa civilă nr. 3297/14.10.2009 şi a trimis cauza spre rejudecare la aceeaşi instanţă.

Prin Sentința civilă nr. 3683 din 1 octombrie 2010 Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins cererea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Mihail Ștefan, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel instanța de fond a reținut în primul rând că, în cauză, nu există nici o dovadă a existenței avizului Direcției juridice și, chiar dacă acest aviz are un caracter consultativ, Colegiul CNSAS nefiind ținut de concluziile acestui aviz, el este obligatoriu fiind impus de o normă imperativă, lipsa lui atrăgând nulitatea notei de constatare.

Pe fondul cauzei prima instanță a reținut că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008.

S-a apreciat că prima condiție nu este îndeplinită deoarece informațiile furnizate de pârât cu privire la relațiile cu eventuali cetățeni străini nu vizează activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Aceste activități sau atitudini trebuie să privească ideile și activitatea regimului comunist pentru a fi potrivnice. Regimul comunist nu interzicea relațiile cu cetățenii străini. Doar dacă ar fi fost așa, relațiile cu cetățenii străini ar fi fost potrivnice regimului comunist.

S-a mai apreciat că celelalte informații furnizate de pârât privesc aspecte cum ar fi faptul că o persoană de la Securitate deține o mașină neagră, că un cetățean face drumuri des la București, etc.

A constatat prima instanță că nici a doua condiție nu este îndeplinită deoarece informațiile furnizate de pârât nu vizează îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Nu sunt vizate, încălcarea dreptului la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor, dreptul la munca și dreptul la viață privată, toate informațiile furnizate de pârât vizând aspecte marginale, nefiind de natură a produce vreo consecință persoanelor vizate.

Din lecturarea actelor, s-a constatat că singura informație care a produs efecte, este cea referitoare la originea unui anume .... , dar excluderea acestuia din serviciu, nu a avut nici o legătură cu informația furnizată de pârât, autoritățile de la acel moment având cunoștință de originea acestuia.

A mai reținut prima instanță că inconsistența relațiilor furnizate de pârât securității, precum şi modul de a se raporta la solicitările acestor organe rezultă chiar din cuprinsul celor trei caracterizări întocmite de agenții de securitate care îl supravegheau - paginile 5-7 punctul E "alte documente care descriu relația cu securitatea" - nota de constatare.

Un ultim argument reținut de instanța de fond în sprijinul soluției pronunțate a constat în faptul că în data de 28.10.1965 reclamantului i s-a întocmit referat cu propunere de excludere de acelaşi maior ...., fiind exclus din rețeaua informativă.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pentru nelegalitate şi netemeinicie.

Motivele de recurs se încadrează în dispozițiile art.304 pct.9 Cod procedură civilă, invocându-se greşita aplicare a dispozițiilor art.2 lit.b din O.U.G. nr.24/2008 în ceea ce priveşte soluția de respingere a acțiunii având ca obiect constatarea existenței calității de colaborator al Securității în ceea ce-l priveşte pe pârât.

Se arată în motivele de recurs că instanța de fond în mod greşit a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile cumulative prevăzute de art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008 cu privire la denunțarea unor atitudini potrivnice regimului comunist şi condiția referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale.

În ceea ce priveşte prima condiție prevăzută de lege pentru reținerea calității de colaborator al Securității şi anume furnizarea de informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist, recurentul arată că în mod greşit instanța de fond a apreciat în mod contradictoriu că, pe de o parte, „toate informațiile furnizate de pârât vizau aspecte marginale, nefiind de natură a produce vreo consecință persoanelor vizate", iar pe de altă parte a reținut că „singura informație care a produs efecte este cea referitoare la originea unui anume ....". Această notă a fost înlăturată în mod greşit pe considerentul că originea persoanei vizate de informarea pârâtului – tatăl fusese jandarm înainte de instaurarea comunismului, era cunoscută de organele de securitate. Aceasta deoarece această notă, care a vizat o atitudine potrivnică regimului comunist, respectiv nemulțumirea unei persoane față de

discriminarea la care era supusă de regim a avut consecinţe directe deoarece persoana vizată a fost îndepărtată de la locul de muncă în urma măsurilor propuse de ofiţerul de securitate în finalul notei, rezultând o legătură de cauzalitate dintre denunţul pârâtului şi măsura dispusă de organele de securitate, fiind îndeplinită şi a doua condiţie referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale. În cauză, instanţa de fond nu a ţinut cont de consecinţa dură pentru persoana care era nevoită să o suporte: pierderea locului de muncă pe motivul că „tatăl său are un trecut dubios".

Se arată că instanţa de fond a reţinut,ca argument al soluţiei de respingere, faptul că la ultima caracterizare, ofiţerul de legătură al pârâtului a propus excluderea pârâtului ca urmare a scăderii numărului de informaţii furnizate, fără a ţine cont că această propunere vizează ultima perioadă a colaborării.

Se arată că în cauză sunt îndeplinite condiţiile cumulative prevăzute de art.2 lit.b dinO.U.G.nr.24/2008, iar în ceea ce priveşte excepţia nulităţii notei de constatare pentru lipsa avizului consultativ al Direcţiei Juridice, recurentul arată că în baza art.305 Cod procedură civilă înţelege să depună acest aviz – fila 14-16 dosar recurs.

La dosar, intimatul-pârât a formulat concluzii scrise în care solicita respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea ca legală şi temeinică a sentinţei recurate.

Analizând recursul declarat în raport de motivele invocate, Curtea va aprecia pentru următoarele considerente că în cauză sunt îndeplinite condiţiile motivului de recurs prevăzut de art.304 pct.9 Cod procedură civilă, sentinţa fiind dată cu aplicarea greşită a dispoziţiilor art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008.

Soluţia de respingere a acţiunii, având ca obiect cererea de constatare a existenţei calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce-l priveşte pe pârâtul – intimat este nelegală şi netemeinică în raport de probele administrate, care susţin nota de constatare nr.S/DI/I 2324 din 15 septembrie 2008, în cauză fiind îndeplinite condiţiile cumulative prevăzute de norma legală.

În ceea ce priveşte excepţia nulităţii notei de constatare nr.S/DI/I 2324 din 15 septembrie 2008, reţinută de instanţa de fond în considerentele sentinţei recurate, Curtea reţine ca neîntemeiată

această excepție. Aceasta deoarece, în primul rând această notă are un caracter premergător nefiind un act administrativ, în sensul dispozițiilor art.2 (1) lit."c" din Legea nr.554/2004. În al doilea rând în raport de considerentele instanței de fond, în recurs s-a depus de recurent, în baza art.305 Cod procedură civilă, avizul Direcției Juridice din 29 ianuarie 2009 dat asupra notei de constatare din 15 septembrie 2008, aviz care confirmă legala sesizare a instanței competente la data de 26 martie 2009.

Curtea verificând actele care au stat la baza notei de constatare, în raport de motivele de recurs apreciază pentru următoarele considerente că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008, în sensul existenței calității de colaborator al Securității în ceea ce-l privește pe pârâtul-intimat.

În fapt, prin cererea nr.320/07 din 25 ianuarie 2007 adresată recurentului- pârât de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, se solicită verificarea în baza fostei legi nr.187/1999 modificată și completată, în ceea ce-l privește pe pârâtul-intimat, în calitatea sa de deținător a titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989.

Din acte rezultă că pârâtul-intimat a fost recrutat de Securitate la data de 12 decembrie 1961 semnând un „Angajament" în scopul declarat al reabilitării „față de legile RSR pe care le-am încălcat în repetate rânduri". Cu aceeași ocazie dobândește numele conspirativ „Andrei Ionescu". În calitate de sursă a Securității toate notele furnizate în perioada 1961 - 1965 sunt semnate cu acest nume - fila 55 dosar fond.

În legătură cu acest angajament, Curtea nu va reține susținerile din întâmpinare și din concluziile scrise, pârâtul neîncadrându-se în situațiile de excepție prevăzute de art.2 lit.b teza a II-a și a III-a din O.U.G. nr.24/2008.

Faptul că a fost urmărit anterior recrutării pentru faptul că între anii 1948 – 1949 a făcut parte dintr-o organizație legionară de tineret nu infirmă valabilitatea angajamentului și colaborarea ulterioară cu organele de securitate. Din însăși conținutul angajamentului rezultă **că pârâtul a dorit să semneze acest angajament în scopul reabilitării, pentru faptul că a încălcat legile statului comițând diferite delicte de** drept comun – contrabandă sau abuz în serviciu.

Din nota caracterizare din 20 aprilie 1963 - fila 70 dosar fond rezultă următoarele: că angajamentul scris a fost dat, „fără obiecţiuni din partea candidatului", iar în „procesul recrutării celui în cauză nu s-au folosit metode injuste". În raport de aceste acte, Curtea nu va reţine susţinerile privind existenţa unor constrângeri psihice sau fizice de natură a vicia consimţământul pârâtului. Acesta a dorit să devină sursă a Securităţii pentru a-i fi trecut cu vederea faptele ilicite comise de el anterior anului 1961.

În această calitate de sursă a Securităţii pârâtul-intimat a furnizat periodic informaţii Securităţii în perioada decembrie 1961 - iunie 1965, iar o parte din informaţiile furnizate în prima parte a colaborării 1961 - 1963 se refereau la activităţi sau atitudini potrivnice regimului comunist.

În mod greşit instanţa de fond a înlăturat notele informative date de pârât la 21 martie 1962 - fila 188 dosar fond, şi ulterior la data de 25 februarie 1963 - fila 1961 dosar fond, date cu privire la numitul .... pe considerentul că Securitatea cunoştea „originea nesănătoasă" anterior notei date de pârât din 21 martie 1962.

Această susţinere a instanţei de fond este contrazisă de cronologia evenimentelor din care rezultă îndeplinirea ambelor condiţii legale prevăzute de art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008 respectiv denunţarea unor atitudini potrivnice regimului comunist şi cea referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale.

Astfel, din acte rezultă că în baza notei date de pârât în calitate de sursă a „Securităţii" din 21 martie 1962 - fila 188 dosar fond, notă apreciată ca interesantă s-a deschis ulterior dosar de urmărire la data de 10 septembrie 1962 - fila 193 dosar, care a fost închis la data de 30 aprilie 1963.

Concret, intimatul a relatat Securităţii, într-o notă informativă extrem de amplă şi amănunţită, despre faptul că un coleg **nu reuşise să se angajeze la alt loc de muncă întrucât era fiu de fost jandarm şi deţinut politic.** Cel denunţat, evident extrem de nemulţumit, **i se plânsese** intimatului în legătură cu această situaţie, fără să ştie că **vorbeşte cu un informator al Securităţii.** Intimatul a anunţat Securitatea - la 21.03.1962 (filele 7, 8 din Nota de Constatare) - printr-o notă informativă în care se menţiona nu numai împrejurarea de care

am amintit mai sus, dar şi alte aspecte **legate de viaţa personală** şi profesională a celui denunţat, de natură să-l denigreze pe acesta şi să-l prezinte **în** faţa autorităţilor drept un *„un laş, lipsit de caracter".*

În urma acestui denunţ, un căpitan de Securitate a menţionat, **chiar la finalul notei informative primite de la intimat**: *„propun a se lua legătura cu conducerea O.C.M. pentru a-l înlocui pe acest fiu de jandarm şi criminal de război ce nu are ce căuta pe vase. Agentul să-l urmărească în continuare."*

Intervenţiile ofiţerilor Securităţii pe lângă superiorii persoanei denunţate şi-au produs efectul urmărit, iar după o perioadă de timp aceştia au consemnat faptul că victima denunţului *„manifestă îngrijorare deoarece conducerea O.C.M.-ului Port Constanţa i-a comunicat* (persoanei denunţate de intimat, n.n.) ***să-şi găsească un nou serviciu,*** *în sensul că, datorită trecutului pe care l-a avut tatăl său, nu mai poate lucra în port. Precizăm că aceasta s-a întâmplat* ***în urma informării noastre*** *făcută organelor de partid cu mai multe elemente necorespunzătoare din portul Constanţa."*

Printr-o relatare ulterioară, **chiar intimatul anunţa** Securitatea că victima denunţului său *„va fi dat afară din serviciu, deoarece tatăl său are un trecut dubios"*

Deşi denunţul descris anterior **nu este singurul** care se referă la atitudini potrivnice regimului comunist el este de ajuns pentru a demonstra existenţa calităţii de colaborator al Securităţii, astfel cum este aceasta definită de prevederile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, cu privire la intimat.

Şi în alte rânduri, intimatul a informat Securitatea despre atitudinile potrivnice regimului pe care le-au avut alte persoane pe care le cunoştea. Este adevărat că acestea din urmă nu sunt la fel de grave, sub raportul consecinţelor, ca primul denunţ amintit, însă **se refereau şi ele la atitudini potrivnice regimului şi vizează încălcarea unor drepturi şi libertăţi fundamentale.**

Spre exemplu, o persoană a fost denunţată de intimat pentru că ataca în termeni deosebit de virulenţi **un ofiţer de Securitate,** pe care îl numea ***„şarpele".***

O altă persoană era denunţată fiindcă se lăuda că fusese informator al *„organelor de stat"*, dar renunţase la această calitate.

În plus, denunțurile vizau relații neoficiale (legături de prietenie) dintre cetățeni români și cetățeni străini. Acest tip de relații era, după cum se știe, în afara cadrului permis de rigorile statului totalitar. întreținerea unor astfel de relații, fără a le raporta autorităților, era, fără doar și poate, o atitudine neagreată de regim și. prin urmare, potrivnică acestuia.

Curtea apreciază că în mod greșit instanța de fond a reținut că s-a propus excluderea pârâtului- intimat ca urmare a scăderii numărului de informații date Securității ca argument al soluției de respingere. Aceasta deoarece aceste aprecieri din nota de caracterizare din 19 octombrie 1965 – filele 73-75 dosar fond, prin care se propune excluderea, a privit ultima parte a colaborării intimatului cu Securitatea.

Din analiza notei caracterizare din 19 octombrie 1965 – filele 73-75 dosar fond rezultă că s-a propus excluderea pârâtului din calitatea sa de sursă Securității din cauza faptului că „nu aduce nici o contribuție la rezolvarea sarcinilor ce ne stau în față". Colaborarea sa nu a fost apreciată utilă de către Securitate, pârâtul fiind a fost caracterizat ca un „element ranchinos", „un element îngâmfat" și care „nu este simpatizat de salariații I.H.R. Mamaia și nu se bucură de atenția și încrederea elementelor către care să poată fi dirijat".

Față de cele expuse mai sus, Curtea apreciază că recursul declarat este fondat și urmează a fi admis în baza art.312 (1) și (2) Cod procedură civilă.

Va modifica sentința atacată în sensul că va admite acțiunea formulată de reclamant și va constata calitatea de colaborator al Securității în ceea ce-l privește pe pârâtul Mihai Ștefan în sensul dispozițiilor art.2 lit.b din O.U.G.nr.24/2008.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru **Studierea Arhivelor Securității împotriva sentinței civile nr.3683 din 1 octombrie 2010 a Curții de Apel București-Secția a VIII-a** contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentinţa atacată în sensul că admite acţiunea formulată de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii.

Constată existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Mihail Ştefan, în sensul dispoziţiilor art.2 lit.b) din O.U.G. nr.24/2008.

Irevocabilă.

Pronunţată, în şedinţă publică, astăzi 31 mai 2011.

JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,	JUDECĂTOR,
L.M.Păun	D.Duican	R.Voicu

MAGISTRAT ASISTENT,
F.Cheşculescu

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA
Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe
Se legalizează de noi
GREFIER ŞEF

Red. LMP
Tehnored. N.G./4 ex.
Red.jud.fond BV

